

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ครั้งนี้ จะดำเนินการโดยใช้การสำรวจข้อมูล เพื่อรวบรวมข้อมูล สภาพการผลิต ผลผลิต ต้นทุน รายได้ และกำไรที่เกษตรกรได้รับในปี 2558 และข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับ ยางพาราและเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา หลังจากนั้นจึงใช้วิธีพรรณนาด้วยข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับยางพารา วิธีการทางคณิตศาสตร์พัฒนาแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับราคายางพารา และวิธีการทางสถิติทดสอบ แบบจำลองและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของภาครัฐ สามารถแบ่งออกเป็นวิธีการศึกษา และขั้นตอนการ ศึกษาวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง แบบจำลองการกำหนดราคายางพาราและการประยุกต์ใช้กับเกษตรกรผู้ปลูก ยางพาราครั้งนี้ ใช้วิธีการศึกษา 4 วิธี ได้แก่ 1) วิธีการสำรวจ (Survey Research) 2) วิธีพรรณนาด้วยข้อมูลและ สถิติต่างๆ (Descriptive Analysis) 3) วิธีการทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Economics Model) 4) วิธีการวิจัยทางเศรษฐมิติ (Econometric Research) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1) วิธีการสำรวจ (Survey Research) วิธีการนี้จะช่วยให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ สภาพการผลิต ผลผลิต ต้นทุน รายได้ และกำไรที่เกษตรกรได้รับ โดยการเก็บและรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจาก การสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่ปลูกยางพาราในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ จันทบุรี และสงขลา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการทำสวน ยางพารามากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(บึงกาฬ) ภาคตะวันออก (จันทบุรี)และภาคใต้ (สงขลา) โดย ใช้แบบสอบถามสำรวจกลุ่มตัวอย่างแบบมีจุดมุ่งหมาย หรือการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจังหวัดที่มีการปลูกยางพารามากที่สุดของแต่ละภาค แล้วจึงเลือกพื้นที่ระดับอำเภอใน จังหวัดนั้นๆ จังหวัดละ 3 อำเภอๆ โดยมุ่งเน้นเฉพาะอำเภอที่มีการปลูกยางพารามากที่สุด โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง อำเภอละ 10 คน รวมทั้งหมด 30 คนต่อจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยอำเภอนาทวี อำเภอเทพา อำเภอสะเดา ใน จังหวัดสงขลา อำเภอนายายอาม อำเภอแก่งหางแมว อำเภอเขาคิชฌกูฏ ในจังหวัดจันทบุรี และอำเภอเมืองบึง กาฬ อำเภอพรเจริญ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ

นอกจากนี้ยังสำรวจข้อมูลปฐมภูมิจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับราคายางพาราจากหน่วยงานต่างๆ เช่น สมาคมยางพาราไทย สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) ผู้ประกอบการยางพารา และ

เกษตรกรชาวสวนยาง เพื่อนำข้อมูลมาอธิบายต้นทุน ราคาขายและกำไรจากยางพารา สำหรับวิเคราะห์การบิดเบือนกลไกตลาดของราคารายพารา และการใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยในการลดความผันผวนของราคารายพารา

ในการสำรวจข้อมูลนั้น ผลการสำรวจอาจอยู่ในรูปของข้อมูลเชิงการจัดอันดับการแปลคะแนนค่าเฉลี่ย เป็นระดับจากข้อมูลที่เป็น Rating Scale ซึ่งมี 5 ระดับใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) โดยใช้ขอบเขตที่แท้จริงของแต่ละช่วงคะแนน ทั้งนี้การใช้ขอบเขตที่แท้จริง (Exact Limits) คือ ค่าที่อยู่ระหว่างขอบเขตบนและขอบเขตล่าง โดยเกิดจากคำถามที่มีตัวเลือกเป็น Rating Scale ซึ่งมีค่าคะแนนเป็น 1 , 2 , 3 , 4 และ 5 ทำให้ทุกคะแนนจะมีขอบเขตต่ำ และ ขอบเขตสูงดังนี้

- ระดับมากที่สุด มีขอบเขตที่แท้จริงของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 - 5.50 หรือ 4.51 - 5.00 (เนื่องจากค่าสูงสุดคือ 5.00)
- ระดับมาก มีขอบเขตที่แท้จริงของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 - 4.50
- ระดับปานกลาง มีขอบเขตที่แท้จริงเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 - 3.50
- ระดับน้อย มีขอบเขตที่แท้จริงเฉลี่ยเท่ากับ 1.51 - 2.50
- ระดับน้อยที่สุด มีขอบเขตที่แท้จริงเฉลี่ยเท่ากับ 0.51 - 1.50 หรือ 1.00 - 1.50 (เนื่องจากค่าต่ำสุดคือ 1.00)

2) **วิธีพรรณนาด้วยข้อมูลและสถิติต่างๆ (Descriptive Analysis)** วิธีการนี้จะช่วยให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับสภาพการผลิต ผลผลิต ต้นทุน รายได้ และกำไรที่เกษตรกรได้รับ โดยนำข้อมูลเกี่ยวกับยางพาราในด้านต่างๆทั้งในอดีตและปัจจุบันมาสรุป คำนวณสัดส่วน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และแสดงผลในรูปตารางหรือกราฟเพื่ออธิบายถึงสภาพทั่วไป สาเหตุของปัญหา แนวโน้ม และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับราคารายพาราตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งจะรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิทางด้านอุปสงค์และอุปทานของยางพาราจากหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร สำนักงานสถิติแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สมาคมยางพาราไทย สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) รวมทั้งตลาดกลางยางพาราที่สำคัญของประเทศไทย และข้อมูลราคารายพาราแผนดิบรมควันชั้น 3 จากธนาคารโลก (World Bank Commodity Price Data) เป็นต้น

3) **วิธีการทางคณิตเศรษฐศาสตร์ (Mathematical Economics Model)** เป็นวิธีการศึกษาที่สามารถให้บรรลุวัตถุประสงค์การพัฒนาแบบจำลองการกำหนดราคารายพาราที่เหมาะสม โดยใช้หลักทางคณิตศาสตร์และเศรษฐศาสตร์พัฒนาแบบจำลองกำหนดราคารายพารา สำหรับใช้อธิบายการกำหนดราคา

ยางพาราในระบบเศรษฐกิจที่เหมาะสมที่สุด โดยเชื่อมโยงกับราคายางพาราในตลาดโลกกับราคายางพาราที่เกษตรกรได้รับ และเชื่อมโยงระหว่างราคายางพาราในอดีตกับราคายางพาราในปัจจุบัน ซึ่งจะแสดงให้เห็นการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในระบบเศรษฐกิจตามหลักเศรษฐศาสตร์

4) **วิธีการวิจัยทางเศรษฐมิติ (Econometric Research)** โดยใช้เครื่องมือทางสถิติ ประกอบด้วย Multiple Regression, เพื่อหาปัจจัยกำหนดราคายางพาราที่เกษตรกรได้รับ เช่น ราคาน้ำยางสด ราคายางก้อนถ้วย และทดสอบความมีประสิทธิภาพของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย โดยการทดสอบ Unit Root Test, Granger Causality, Cointegration, Error Correction Vector Model เพื่อวัดการส่งผ่านราคายางในตลาดโลกมาสู่ราคายางในตลาดท้องถิ่น และประสิทธิภาพของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยในการซื้อขายยางพารา รวมทั้งจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงราคายางพาราในตลาดโลกที่มีต่อรายได้ของเกษตรกรที่ปลูกยางพาราในภาคต่างๆของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้ส่งออกยางพาราของไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เป็นต้น

ทั้งนี้ แบบจำลองในรูปของสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น จะได้ว่า

ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1) การทบทวนวรรณกรรม เพื่อศึกษาทฤษฎี แนวคิด วิธีการศึกษา ผลการศึกษาและจุดอ่อนของงานวิจัยเกี่ยวกับราคายางพาราที่ผ่านมา

2) ออกแบบสอบถาม สำหรับการลงสำรวจข้อมูลการปลูกยางพาราจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ให้สามารถตอบวัตถุประสงค์เกี่ยวกับสภาพการผลิต ผลผลิต ต้นทุน รายได้ และกำไรที่เกษตรกรได้รับ

3) ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลสภาพการผลิต ผลผลิต ต้นทุน รายได้ และปัญหาการปลูกยางพาราจากกลุ่มตัวอย่างจังหวัดละ 30 คน ประกอบด้วย อำเภอนาทวี อำเภอเทพา อำเภอสะเดา ในจังหวัดสงขลา 30 คน อำเภอนายายอาม อำเภอแก่งหางแมว อำเภอเขาคิชฌกูฏ ในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 30 คน และอำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอพรเจริญ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 30 คน

4) สรุปข้อมูลจากผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงให้เห็นในรูปของตาราง คำอธิบาย พรรณนาเกี่ยวกับลักษณะของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะทั่วไปของการปลูกยางพารา

5) ประมวลผลด้วยแบบจำลองการถดถอยเชิงเส้น เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดราคายางพาราที่เกษตรกรได้รับ

6) หาความสัมพันธ์ระหว่างราคายางพาราแผ่นดิบชั้น 3 กับราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 เดือนใกล้เคียงในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ในการซื้อขายยางพารา

7) หาความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของราคายางพาราในตลาดโลก กับราคายางพาราที่เกษตรกรขายได้

8) สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ